

MTÜ Eesti Akadeemiline Ingerimaa Selts üldkoosoleku protokoll

Koht: Ingeri Maja, Veski 35, Tartu

Aeg: 02.06.2015, kl 18:15-19:00

Koosolekul osalejad: Annaliisa Abramova, Juha-Matti Aronen, Andreas Haunmann, Ott Kurs, Enn Küng, Piret Lotman, Merje Malkki, Maie Ojamaa, Taisto-Kalevi Raudalainen (volitused Herta Preemalt ja Madis Tuuderilt), Edgar Saar, Anatoli Schultz, Arvo Survo, Vladimir Vari, Ergo-Hart Västriik (volitused Madis Arukaselt, Enn Ernitsalt ja Jüri Viikbergilt)

Päevakord:

1. Ülevaade seltsi 2016.a. tegevusest.
2. Ülevaade seltsi 2016.a. majandustegevusest.
3. Seltsi tegevus- ja majandusaasta aruannete kinnitamine.
4. Seltsi 2017.a. liikmemaksu suuruse arutelu ja kinnitamine.
5. Seltsi 2017 ja 2018.a. tegevusekava arutelu.
6. Kohapeal algatatud küsimused.

Koosoleku juhatajaks valitakse Ergo-Hart Västriik; protokollijaks kinnitatakse Taisto-Kalevi Raudalainen. Koosoleku juhataja teeb kindlaks, kas üldkoosolek on otsustusvõimeline: kohal või volitustega on esindatud 19 seltsiliiget 26-st liikmest, mis on kvoorumi jaoks piisav.

1. Taisto-Kalevi Raudalainen annab ülevaate seltsi senisest tegevusest (vt lisa 1). 2016.a. korraldas selts kuus kõnekoosolekut, samuti osaleti kahe näituse kaaskorraldamisel. 2017.a. esimesel poolaastal on selts korraldanud neli kõnekoosolekut ja kaaskorraldanud seminari “Ingerimaa põlisrahvad ajaloos ja tänapäeval” TÜ Narva Kolledžis. Igal kõnekoosolekul on osalenud u 20 inimest.

2. Ergo-Hart Västriik annab ülevaate seltsi 2016.a. majandustegevusest (vt lisa 2). Seltsi tulud moodustuvad laekunud liikmemaksudest, kokku 195 eurot. Kulutusi tehti sellel perioodil summas 179.50 eurot – 12.50 eurot tasuti kõnekoosoleku kuulutuse eest ajalehes Sirp ja 167 euro ulatuses kaeti Jyrki Paaskoski 25. novembril peetud ettekandega seotud reisikulud. Kõnekoosolekute järgsete kohvi- ja teelaudade korraldamisel ja ruumide broneerimisel on seltsi toetanud Tartu Ingerisoomlaste Selts. Seltsi egiidi all on taodeldud toetust hõimurahvaste ja rahvuskaaslaste programmidest, kuid neid taotlusi pole rahuldatud. Soome Vabariigi riigikantselei poolt välja kuulutatud Suomi-100 taotlusvoorus õnnestus seltsil saada kokku 1500 eurot, mis kuulub arvete alusel välja maksmisele kahes jaos.

3. Seltsi tegevus- ja majandusaasta aruanne võetakse vastu ühehäälselt (poolt hääletas 19 seltsi liiget, vastu – 0, erapooletuid – 0).

4. Seltsi 2017.a. liikmemaksu suuruse osas tehakse esmalt ettepanek liikmemaksu suurust tõsta kahe euro võrra (12 eurot täisliikmetele, 6 eurot pensionäridele ja üliõpilastele). Teisena tehakse ettepanek tõsta liikmemaksu suurust poole võrra – 20 eurot täisliikmetele, 10 eurot pensionäridele ja üliõpilastele. Teine ettepanek leiab arutelu käigus enamat poolehoidu ja see variant pannakse hääletusele.

Toimub avalik hääletamine ja liikmemaksu suuruse muudatus võetakse vastu ühehäälselt (poolt hääletas 19 seltsi liiget, vastu – 0, erapooletuid – 0). Seega on 2017.a. EAIS-i liikmemaks 20 eurot, üliõpilastele ja pensionäridele 10 eurot.

5. Seltsi edasise tegevuskava arutelu käigus ollakse seda meelt, et kõnekoosolekute korraldamist tuleks jätkata samas vaimus, esinejaid võiks lisaks Soomele ja Eestile kutsuda ka Venemaa akadeemiliste asutuste ja seltside juurest. Seltsi tegevusse tuleks kaasata rohkem üliõpilasi ning Tartu ülikooli teadlaskonda. Koostööd võiks arendada näiteks Õpetatud Eesti Seltsiga.

Seltsi juhatus on võtnud vastu otsuse anda välja toimetiste sarja. Esimene sarja väljaanne on kavas koostada 27. novembril 2015 toimunud ettekandepäeva “Etnilisus riikluse rüpes: läänemeresoome rahvad Loode-Venemaal” peetud ettekannetest arendatud artiklite põhjal. Toimetiste peatoimetaja on Piret Lotman ja väljaannet hakkab kirjastama Eesti Rahvusraamatukogu Kirjastus. Sarja esimese numbri koostaja ja toimetaja on Ergo-Hart Västriik.

Tartu soomlased peavad 2017.a. sügisel ajalookonverentsi, mille vastutavad korraldajad on Verni Loodma ja Sakari Neuvonen. Otsustatakse uurida, kas selts saaks selle konverentsi korraldamisel kaasa lüüa.

7. Kohapeal algatatud küsimuste hulgas tegi Taist-Kalevi Raudalainen ettepaneku, et selts võiks astuda juriidilise liikmena MTÜ Fenno-Ugria liikmeks, mille kaudu saaks muu hulgas oma tegevust populariseerida ning kaasata uusi sihtrühmi. Selleks tuleb esitada Fenno-Ugria Asutuse juhatusele avaldus, milles kindlasti mainitud seltsi ametlik registrikood.

Koosoleku juhataja: Ergo-Hart Västriik

Koosoleku protokollija: Taisto-Kalevi Raudalainen

Lisa 1. Ülevaade Eesti Akadeemilise Ingerimaa Seltsi tegevusest perioodil november 2015 – mai 2017

EAIS asutati 27. novembril 2015 ja registreeriti 21. detsembril 2015. Seltsil oli 18 asutajaliiget; tänase seisuga on liikmeid 26. Viieliikmeline seltsi juhatus (koosseisus Juha-Matti Aronen, Piret Lotman, Taisto-Kalevi Raudalainen, Madis Tuuder ja Ergo-Hart Västrik) pidas oma esimese koosoleku 22. jaanuaril 2016 ja seltsi üritusi on korraldatud alates sama aasta veebruarist.

Kokku on toimund 2016. aastal kuus ja 2017. aasta kevadhooajal neli ettekandekoosolekut. Avalike kõnekoosolekute sarja avaettekande pidas 18. märtsil 2016 Tartu ülikooli dotsent **Enn Küng**, kes tutvustas Ingerimaa superintendendi Göran Sperlingi elukäiku ja tema Narvas veedetud ametiaega.

Merle Leppik, kes 2016. aasta 6. mail tähistas oma 80. juubelit, esines seltsis huvitava isiku- ja teadusloolise ettekandega, kus avas mitmekümne aasta taguste kurgolasoome ja vadja välitööde tagamaid ning kirjeldas vadja sõnaraamatu koostamise algusaastaid.

Seltsi asutajaliige dotsent **Enn Ernits** pidas 3. juunil 2016 väga põhjaliku allikapõhise ettekande vadja, isuri ja soome ees-, hüüd- ja perekonnanimedest Narva jõe tagustel aladel ehk nn Eesti-Ingeris läbi aegade. Ettekandja peatus pikemalt venepäraste perekonnanimede läänemeresoome omadega asendamise kampaanial 1922. aastal.

Endine Soome rahvusarhiivi juhataja, Rootsi-aja uurija professor emeeritus **Kari Tarkiainen** avas 28. oktoobril 2016 sügishooaja, esinedes ülevaatliku ettekandega uuemast ingeri-teemalisest kirjandusest Soomes. Kari Tarkiainen on seltsi tegevust oma vaateväljas hoidnud ja külastanud teisisi ettekandekoosolekuid.

Väga hea ülevaatliku ettekande soome luterlike koguduste tegevusest 18. sajandil pidas 25. novembril 2016 Helsingi ülikooli dotsent **Jyrki Paaskoski**. Ingerimaa soome kogudused toibusid pikkamööda Põhjasõja hävingust, järgnes kirikute (üles)ehitamine ning lugemisoskuse elavdamine, mis viis lõpuks ingerisoome kultuuri õitsenguni 19. sajandi keskpaiku. Jyrki on koos professor Jouko Sihvoga koostanud ja toimetanud tõelise tähtteose „Inkerin kirkon neljä vuosisataa. Kansa, kulttuuri, identiteetti“ (SKS, 2015), kuhu mitmed ärksamad huvilised võtsid pärast ettekannet ka autogrammi.

2016. aasta viimase ja kindlasti ühe säravama ettekande pidas 9. detsembril **Mari Pukkonen**, kes valgustas Võrumaal tegutsenud ingerisoomlasest metsavenna Taisto Praksi elukäiku, tema sattumist Võrumaale, viie aasta pikkust osalemist metsavendade vastupanuliikumises, 1953. a haavatuna meelemärkuseta olekus võimude kätte sattumist, istumist Vorkutas, Mordva ja Permi vangilaagrites ning lõpuks Patarei vanglas, kust ta vabanes 1978. aastal. Ettekande ilmestamiseks oli Mari koos abikaasa Eduardiga koostanud hulga selgitavaid kaarte.

Tõelise kultuuridessandi tegid 2017. aasta 27. jaanuaril teoks endine Rootsi Raadio soomekeelsete saadete toimetaja **Juha Tainio** koos ingerisoomlastest sõprade **Heikki** ja **Ville Marjomäkiga**. Ettekandja kõneles kokkupuudetest ingerisoomlastega oma pika toimetajakarjääri vältel. Ettekandepäeva huvitavaimaks osaks kujunes järgnenud diskussioon, milles Ville ja Heikki perekonnalool põhinevatele sügavalt inimlikele sõnavõttudele lisasid väärtusliku ajaloolise mõõtme prof Kari Tarkiaise täpsustavad kommentaarid. See ettekandekoosolek tekitas mõtte, et seltsitegevuses peaks olema suurem roll vestlusõhtutel ja väitlustel.

Väga ajakohasel ja huvitaval teemal kõneles 24. märtsil 2017 **Reijo Rautajoki**, kes kaitses sel kevadsemestril Ida-Soome ülikoolis väitekirja „Vaiettu

sotapakolaisuus. Inkeriläiset kansakoulunopettajat jatkosodan aikana“. Soome evakueeritud karjalaste ja ingerisoomlaste seas oli üle 500 õpetaja, kelle kompetentsi ja haridust sooviti kasutada uue elanikkonna integreerimisel muu ühiskonnaga. Selleks viidi Kuopio linnas läbi eelkursused, kus valmistati edasisteks õpinguteks ette sadakond õpetajat, kellest vaid veerandsada lõpetas hilisema seminari. Väike lõpetajate protsent tulenes muidugi sellest, et suurem osa neist kas saadeti tagasi Nõukogude Liitu või pages kommunistliku Valpo (poliitilise politse) repressiivse tegevuse eest Rootsi. Mainitagu, et ettekandja ema, Elsa Dubbelmann, oli üks Kuopio seminari kasvandikest.

27. aprillil 2017 toimunud kõnekoosolekul esines TÜ dotsent **Heinike Heinsoo**, kes kõneles Ingerimaa läänemeresoome keelte hääbumisest ja taaselustamisest, keskendudes tööle, mida on tehtud vadja keele revitaliseerimiseks kursustesarja „Ämmesse vunukkassaa“ raames. Ühtlasi esitleti kõnekoosolekul vadja vanasõnadega postkaardikomplekti „Vad'd'aa juttõmizõd“, mille koostamisel osales ka Tartu ülikooli vadja-isuri juurtega magistrand **Nikita Djatškov**. Heinikese ja Nikita eestvõttel lauldi ka vadja keelde tõlgitud tuntud eesti ringmängulaule.

Kevadhooaja lõpetas 2. juunil toimunud SKS-i teaduri **Anni Reuteri** ettekanne „Ingerisoomlaste 1930. aastate küüditamine kirjades“, milles ta käsitles kolme pere näitel küüditatute Soome saadetud kirju.

EAIS-i liikmed on seltsi egiidi all sel perioodil korraldanud näitusi ja esitlenud filmi. Fotonäituse „Ämmesse vunukkassaa“ (koostaja **Heinike Heinsoo**) ning dokumentaalfilmi „Vadja aabitsa lugu“ (**Madis Arukask**, 30') ühisesitlus leidis aset 3. veebruaril 2016, Paul Ariste sünniaastapäeval. **Maie Ojamaa** Soome ja Eesti Vabariikide 100. aastapäeva auks valminud fotonäitus „Ingerimaa pühapaigad, A. D. 2016“ (mida eksponeeriti 15.02.–18.03.2017 Maarjamõisa haiglakompleksi galeriis) jutustas ingerisoomlaste kogudusekirikute ja neid ümbritsenud kalmistute saatusest. Samuti osales selts 6.–8. aprillil 2017 TÜ Narva kolledžis toimunud viiendal Mikael Agricola päeva konverentsi korraldamisel. EAIS koordineeris konverentsi raames läbi viidud seminari „Ingerimaa põlisrahvad ajaloo ja tänapäeval“ ning seltsi kutsel pidas ajaloolane **Mika Sivonen** (Joensuu) konverentsi ühe plenaarettekannetest – „Ingerimaa läänemeresoome elanikkond 17. sajandil“.

Selts on algusest peale püstitanud eesmärgi anda välja oma toimetisi. Esimene selline on kavas koostada 27. novembril 2015 toimunud ettekandepäeva „Etnilisus riikluse rüpes: läänemeresoome rahvad Loode-Venemaal“ materjalide põhjal. Toimetiste peatoimetaja on Piret Lotman ja kirjastajaks on väljaannet hakkab kirjastama Eesti Rahvusraamatukogu Kirjastus.

Taisto-Kalevi Raudalainen, Ergo-Hart Västrik

Lisa 2. Eesti Akadeemilise Ingerimaa Seltsi finantsaruanne 2016. aasta kohta
(st alates asutamisest 27.11.2015)

Aruandeperioodi alguses (27.11.2015) EAIS-il rahalisi vahendeid polnud.

TULUD

Liikmemaksudest laekus aruandlusperioodil: **195 eurot.**

KULUD

EAIS-i kulud aruandlusperioodil olid:

Koosolekuteade ajalehes Sirp (okt. 2016)	12.50 eurot
Jyrki Paaskoski transpordikulud (laevapiletite ja kütusetšekkide alusel, dets. 2016)	167.00 eurot
KOKKU	179.50 eurot

Aruandeaasta tulem oli **15.50 eurot.**

Aruandeaasta lõpul (31.12.2016) oli raha seltsi arveldusarvel **15.50 eurot.** Sularahakassas oli sellel ajal **0 eurot.** Kokku oli aruandeaasta lõpus seltsil rahalisi vahendeid seega **15.50 eurot.**

Tartus, 2. juunil 2017

Ergo-Hart Västrik
EAIS-i laekur